

“...Hi&#n t&#ng c&# ch&#p trong sai l&#m cũng gián tiếp d&#n đến dĩ đoán. Đây là một loạt suy luận đi tìm những dữ kiện xác minh quan điểm của mình để có phần bác bỏ các hi&#n hi&#n...”

Khi bạn thông dong d&#o ch&#i trên cánh đồng với người yêu của mình, bạn hít thở không khí đồng áng thật mát. Dưới bầu trời xanh biếc, bạn thích thú lẫn mình trên cỏ và ngắm nhìn những áng mây bay thay hình đổi dạng. Bạn nhìn thấy một hình dáng trong đám mây và bạn đang vô tình thực hiện ảo quan (apophenia) mà bạn không biết. Bởi vì một đám mây, nó muôn hình vạn trạng, nó không gì cả. Bạn muốn cho đám mây bắt có hình thù nào bạn muốn và nó cũng có bắt kỳ một ý nghĩa nào ngoài trí tưởng tượng của bạn.

Óc con người luôn luôn làm việc để phân loại những thông tin mà nó nhận được qua ngũ giác. Những chuyện xảy ra khi óc không nhận được thông tin nào hoặc nhận những thông tin chúng có ý nghĩa gì cả? Óc con người có khả năng phi thường là tạo nên hình ảnh với những thông tin đã có sẵn. Khi nhận một, chúng ta không thấy nào không thấy gì cả hoặc thấy một màu đen, hoặc những hình thù kỳ dị, hoặc những đám trắng. Ảo quan chính là hiện tượng liên quan đến sự vận hành của não bộ, nó có gì ngoài ý nghĩa cho một hình ảnh.

Chiêm tinh, bói toán, nói chung tất cả những dĩ đoán phần lớn đều dựa trên hiện tượng ảo quan. Nếu bạn gặp một tại nạn vào ngày Thứ Sáu 13 và kết luận rằng tất cả những ngày Thứ Sáu 13 là ngày mang họa hay ngày sui, đó là bạn đã dùng ảo quan để suy luận. Vì số ki&#n "Thứ Sáu 13 tại họa" trên thực tế không có.

Có nhiều người Việt tránh đi xa vào những ngày mùng 5, 14, 23. Những hội thi sao hạn tránh thì không ai gì thích được. Đây là một loạt ảo quan phát sinh từ một tập quán lâu đời thi phong ki&#n còn sót lại. Theo Kinh Dịch, số 5 là số trung cung, tượng trưng cho đất và màu sắc của trung cung là vàng. Vì vậy chỉ có vua, với tư cách là con trời, mới có quyền dùng con số này và màu vàng. Tất đó tất cả những gì liên quan đến con số 5 và màu vàng chỉ dành riêng cho vua, những dân không được dùng tới. Và cũng tất đó những ngày liên quan đến số 5, 14 (1+4=5) và 23 (2+3=5) được xem là những ngày giá của vua, chỉ có vua mới có tư cách xu&#t hành vào những ngày này, nên dân không được phép. Lâu đời thành tập quán, người ta chỉ tránh những ngày này và trở thành dĩ đoán.

Những làm thế nào để biết một hiện tượng là ảo quan? Ảo quan là một ảo giác và nên nhân không thể phân biệt nó với thực tế. Ví dụ, một người đang khát nước trong sa mạc nhìn

đâu cũng thấy nó có ở trong những cái đồ và sau khi nhìn thấy chúng nằm chß cß ở đâu nó có ở, đến cái thấy nằm mặt mặt, người đó không tài nào biết đó là cái đồ ở hay cái đồ ở thế.

Một phương cách hiểu hiểu để ngăn chặn sự công phá của quan là thay đổi cách nhìn. Chúng ta khi nhìn thấy áng mây có hình cái đe và nhìn nghĩ thế nào cũng có hình cái búa như đã thấy thấy trên những lá cờ của các đảng cộng sản. Những sau đó nhìn lại nghĩ áng mây này có hình cái đồ ngß cát, cái eo của một phụ nữ hay là ly bia Carlsberg, nhìn sự không đi tìm cái búa bên cạnh hoàn toàn tốt đẹp hơn a đe - búa nữa.

Hiện tượng có chấp trong sai lầm cũng gián tiếp đến đến đoạn. Đây là một loại suy luận để tìm những dữ kiện xác minh quan điểm của mình để có phần bác bỏ thể hiện hiện.

Ví dụ, nhìn báo tại nạn vào một ngày Thứ Sáu 13 và thấy đây trên giấy báo báo viß n trong phòng cấp cứu phẫu thuật. Nhìn ôn lại tất cả những ngày Thứ Sáu 13 trong cuộc đời và thấy rằng tại nạn này không phải là tai nạn đầu tiên vào ngày Thứ Sáu 13 trong đời mình. Từ những suy luận đó, nhìn tin chắc ngày Thứ Sáu 13 là ngày sui sß o.

Để đánh đổ hiện tượng có chấp trong sai lầm, nhìn cần lý luận ngược lại. Khi quyết đoán "Thứ Sáu 13 là ngày sui sß o", để chứng minh điều này là đúng, nhìn sẽ kết luận tất cả những ngày Thứ Sáu 13 là sui sß o. Công việc này không đáng tí nào cả (nhất là với những ngày Thứ Sáu 13 trong tương lai). Vì vậy để chứng minh rằng quyết đoán này sai, nhìn cần tìm một ngày Thứ Sáu 13 không có tai nạn là đủ rồi.

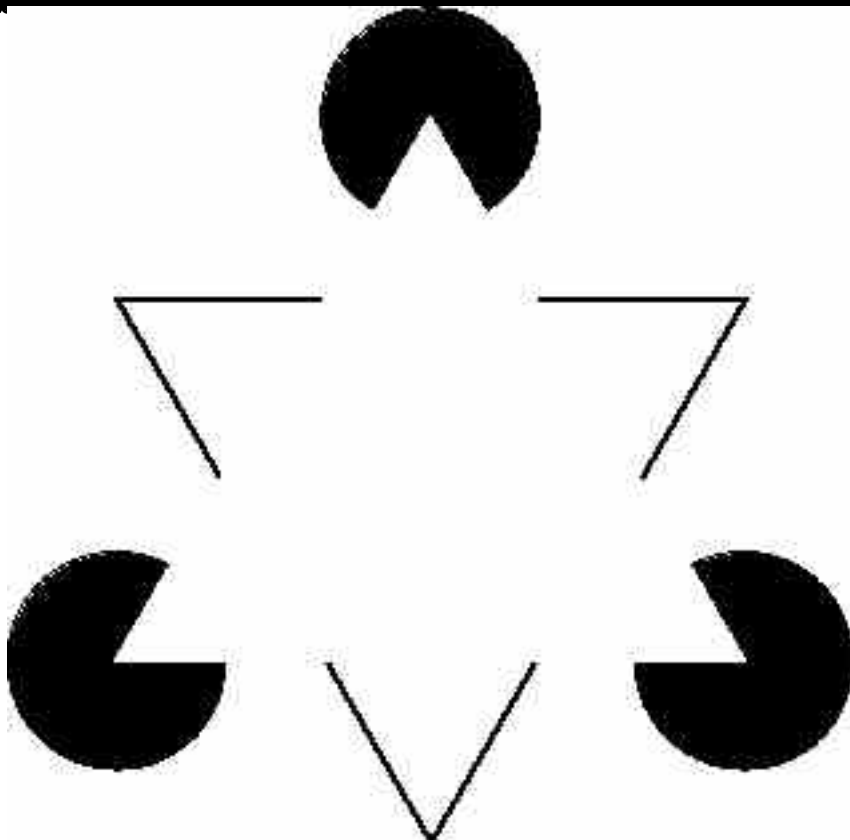
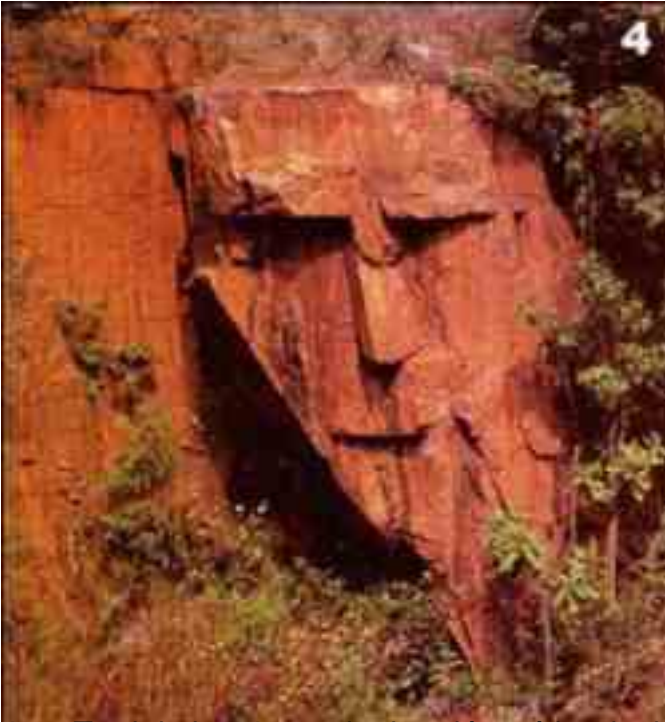
Một cách tổng quát, khi đang trình bày một xác quyết những nhìn nghĩ giá trị thật của nó, nhìn không nên đi tìm những ví dụ xác nhận xác quyết này mà phải tìm những ví dụ chứng minh là nó không xảy ra như vậy. Chính vì vậy mà phương pháp thực nghiệm khoa học ngăn cấm việc xây dựng một mô hình nào và buộc phải tìm kiếm những dữ kiện chứng minh sự kiện này sai. Đó là nguyên tắc phần lớn trong thí nghiệm khoa học.

Hình mặt trăng trên sao Hỏa (Mars)

D **đoan**

Tác Giả: Nguyán Gia Tháng (Bruxelles)
Thứ Ba, 18 Tháng 10 Năm 2011 04:58

Thuyết pháp Đại Thừa trong (Đại phẩm) kinh này nói rằng có pháp Đại thừa không phải là pháp Đại thừa, pháp Đại thừa không phải là pháp Đại thừa, pháp Đại thừa không phải là pháp Đại thừa.